

Allakkiaq Notat

Syfilis i Grønland 2021

Baggrund

Landslægeembedet modtager individuelle indberetninger af indberetningspligtige smitsomme sygdomme, herunder syfilis.

Indberetningerne kvalitetssikres løbende, men alene på basis af indberetninger er det ikke altid muligt at afklare, om der er tale om et nyt tilfælde af syfilis, eller om det drejer sig om tidligere syfilis (overstået syfilis). Trods den løbende kvalitetssikring kan det heller ikke udelukkes, at ikke alle tilfælde af syfilis er indberettet. Tallene, der bliver præsenteret nedenfor, skal derfor ses med disse forbehold.

Hvad er syfilis og hvordan kan man blive smittet med syfilis?

Syfilis er en seksuelt overførbart sygdom forårsaget af bakterien *Treponema pallidum*. Statens Serum Institut skriver om smitteveje for syfilis (1).

- *"Syfilis smitter hovedsageligt via ubeskyttet seksuelt samvær i eller ved kønsorganerne eller i munden*
- *Bakterien er meget følsom for varme og udtørring, men kan overleve i væsker i flere døgn. Den kan derfor overføres i blod fra smittede personer".*

Syfilis hos gravide

Syfilis kan overføres fra moder til foster under graviditeten (medfødt syfilis). Desuden kan moderen smitte barnet under fødsel (1).

Alle kvinder bliver tilbudt rutinemæssig screening for syfilis ved første graviditetskonsultation (2). Smitte i fostertilstanden kan føre til abort, dødfødsel eller medfødt syfilis, medfødt syfilis kan ytre sig som svær akut sygdom efter fødslen eller kan resultere i en række forskellige kroniske tilstande, f.eks. misdannelser og mental retardering. I milde tilfælde opdages tilfælde først senere i livet og nogle gange slet ikke (1).

Hvis moderen behandles tidligt under graviditeten, virker behandlingen også på fosteret. Man vil dog i reglen kontrollere barnet med blodprøver for syfilis nogle gange i løbet af det første år efter fødslen (1).

Syfilis tilfælde i 2021

I 2021 blev der i alt indberettet 174 syfilistilfælde, fordelt på 172 personer.

Der var 2 re-infektioner (re-smitte) inden for samme år i 2021.

Af de syfilistilfælde var der 3 mindreårige, dvs. børn under 15 år.

Ved 10 af syfilistilfældene blev der noteret "kontakt opsporing" i indberetningerne. Dvs. at de "kontaktopsporede" var nogen, der blev fundet smittet, efter at have været

Brevdato: 18-10-2022
Sags nr. 2022 - 20764
Dok. nr. 21518080

Postboks 120
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 51 92
Fax (+299) 32 51 30
E-mail: nun@nanoq.gl
www.nanoq.gl

angivet som kontakter til en person, der for nyligt var blevet konstateret smittet med syfilis.

Ved 43 af syfilistilfældene blev der noteret i indberetningerne, at der var sår på kønsorganerne, ved 3 at der var sår i munden og ved 1 at der var sår over hele kroppen med hævede kirtler og kønsorganer.

Sår (chanker) er et symptom på syfilis på første stadiet (primærstadiet). Såret føles hårdt og er ikke ømt. Det kan være placeret synligt på penis eller i skede indgangen, men kan også sidde et sted, hvor det ikke bemærkes af patienten, f.eks. højere op i skeden, endetarmen eller svælget.

Ubehandlet syfilis kan sprede sig med blodet og give feber, hovedpine, udslæt på hele kroppen og forskellige slimhindeafnomener efter en til to måneder. Dette kaldes syfilis i andet stadium og opstår hos ca. halvdelen af de ubehandlede.

Omkring en fjerdedel af ubehandlede patienter vil efter måneder til år uden symptomer (latensfasen) udvikle syfilis i tredje stadium, hvor der kan være kronisk infektion i hjerne og rygmarv, i den store legemspulsåre (aorta) tæt ved hjertet eller i led, knogler og hudens bindevæv.

En patient med syfilis i første og andet stadium samt en del af latensfasen er yderst smitsomt, hvorimod tredje stadium ikke er smitsomt (1).

Sundhed.dk beskriver sår forårsaget af syfilis (2):

- *"...sår forårsaget af syfilis øger risikoen for overførsel af HIV og øger risikoen for transmission af Treponema pallidum til hiv-inficerede individer*
- *Syfilis hos HIV-inficerede patienter progredierer hurtigere over i senere stadier, og disse patienter har muligvis højere risiko for neurologiske komplikationer og behandlingssvigt".*

Alders- og kønsfordelingen

Aldersgrupper	Mænd	Kvinder	Total (procent)
10-14	1	2	3 (1,7 %)
15-19	8	25	33 (19%)
20-24	17	21	38 (21,8 %)
25-29	24	16	40 (23 %)
30-34	11	7	18 (10,3 %)
35-39	9	5	14 (8,1 %)
40-44	2	5	7 (4 %)
45-49	2	2	4 (2,3 %)
50-54	1	3	4 (2,3 %)
55-59	3	3	6 (3,5 %)
60-64	2	1	3 (1,7 %)
>65	2	2	4 (2,3%)
Total (procent)	82 (47,1%)	92 (52,9 %)	174 (100 %)

Blandt de indberettede tilfælde af syfilis sås de 82 (47,1 %) hos mænd og 92 (52,9%) hos kvinder (tabel 1). I 2020 sås de fleste syfilistilfælde også hos kvinder (3).

I data fra 2021 af de indberettede syfilistilfælde fremgår det i 1 (0,6 %) tilfælde af smitte, at vedkommende har haft sex med en af samme køn. Dvs. der forekom mænd der havde sex med mænd.

Tabel 1 viser også fordelingen af tilfældene hos begge køn fordelt på 5-årige aldersgrupper hvor de fleste, i alt 23 % var mellem 25 og 29 år.

Syfilistilfælde hos mænd og kvinder fordelt på sundhedsregioner

Tabel 2: Syfilistilfælde i 2021 fordelt på sundhedsregioner

Regioner	Mænd	Kvinder	Total (procent)
Avannaa	6	10	16 (9,2%)
Disko	20	12	32 (18,4 %)
Qeqqa	11	15	26 (15 %)
Sermersooq	29	38	67 (38,5 %)
Kujataa	16	17	33 (19%)
Total (procent)	82 (47,1 %)	92 (52,9%)	174 (100 %)

Tabel 2 viser at de fleste syfilistilfælde blandt mænd og kvinder fandtes i Sundhedsregion Sermersooq efterfulgt af Sundhedsregion Disko og Sundhedsregion Qeqqa.

Syfilistilfælde fordelt på sundhedsregioner pr. 1.000 indbyggere

Tabel 3: Indberettede syfilistilfælde fordelt på sundhedsregioner pr. 1.000 indbyggere i 2021

Region	Avannaa	Disko	Qeqqa	Sermersooq	Kujataa	I alt
Antal indberettede	16	32	26	67	33	174
Antal indbyggere	10.838	6.176	9.258	23.864	6.320	56.523
Pr. 1.000 indbyggere	1,5	5,2	2,8	2,8	5,2	3,1

Tabel 3 viser at forekomsten af syfilistilfælde pr. 1.000 indbyggere er dobbelt så stor i Sundhedsregion Disko og i Sundhedsregion Kujataa i forhold til Sundhedsregion Qeqqa og Sundhedsregion Sermersooq. Indbyggertallene er fundet fra Grønlands statistik i 2021 (4).

Syfilistilfælde fordelt på byer

Tallene viser, at ligesom i 2020 og samme rækkefølge, fandtes de fleste syfilistilfælde i Nuuk, efterfulgt af Aasiaat og Nanortalik.

Der var i alt 46 syfilistilfælde i Nuuk i 2021, hvilket er en stigning med 9 tilfælde af syfilis i forhold til sidste år, hvor der blev indberettet 37 syfilistilfælde.

Der var i alt 27 syfilistilfælde i Aasiaat i 2021, som også er en stigning i forhold til sidste år, hvor der blev indberettet 23 tilfælde af syfilis.

Antallet af syfilistilfælde i Nanortalik viser et fald fra 18 i 2020 til 17 tilfælde af syfilis i 2021, dvs. med et fald med 1.

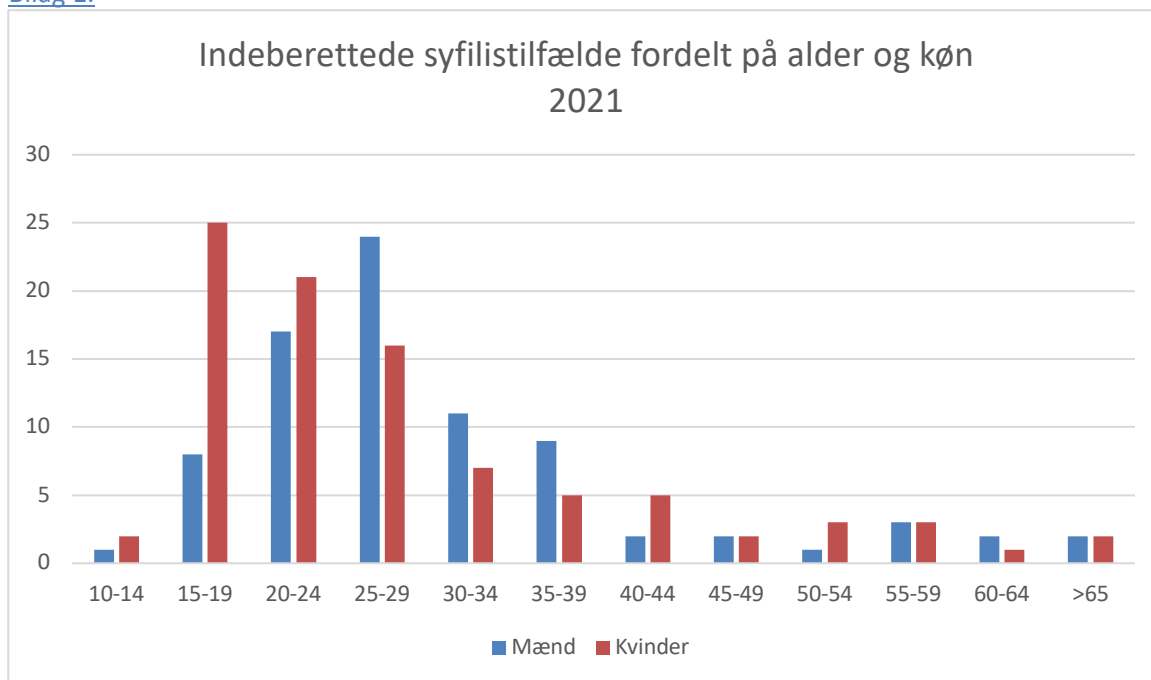
Bemærkninger

Denne statistik er baseret på indberettede syfilistilfælde modtaget i 2021 og senest august 2022. Angivelse af sår og oplysninger om kontaktopsporing eller sex med personer af samme køn kan være underreporteret, hvorfor der tages forbehold for disse tal.

Referenceliste:

1. Statens Serum Institut: "Syfilis". Senest redigeret den 14. november 2019:
<https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsleksikon/s/syfilis>
2. Sundhed.dk: "Syfilis". Fagligt opdateret 26.03.2019 (UTC-2):
<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/infektioner/tilstande-og-sygdomme/bakteriesygdomme/syfilis/>
3. Syfilis i Grønland 2020:
https://nun.gl/emner/udgivelser/aarsberetninger/sundhedsfaglige_notater_vedroerende_2020#x90d7cef0d5a549c5b82053331cd29ede
4. 2022 Grønlands befolkning pr. 1. april. Grønlands Statistik:
<https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202202&sc=BE&subthemecode=O1&colcode=O>

Bilag 1.

Figur 1: Syfilistilfælde i 2021 fordelt på aldersgrupper og køn.